LANDINFO

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Temanotat

Afghanistan

Retur av vestliggjorte afghanere

16. april 2026

© Landinfo 2026

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.

Alle henvendelser om Landinfos rapporter kan rettes til:

Landinfo
Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon

Fredrik Selmers vei 6
Postboks 2098 Vika
0125 Oslo
Tel: 23 30 94 70
E-post: landinfo@landinfo.no
www.landinfo.no

Om Landinfos temanotater

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) innhenter og analyserer informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet (UDI), Utlendingsnemnda (UNE) og Justis- og beredskapsdepartementet har behov for kunnskap om.

Landinfos temanotater er basert på opplysninger fra nøye utvalgte kilder. Opplysningene er behandlet i henhold til anerkjente kvalitetskriterier for landinformasjon og Landinfos retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse.

Temanotatene bygger på både skriftlig og muntlig kildemateriale. En del av informasjonen som formidles, er innhentet gjennom samtaler med kilder på informasjonsinnhentingsreiser. Landinfo tilstreber bredde i kildetilfanget, og så langt mulig er det innhentet informasjon fra kilder som arbeider uavhengig av hverandre. Alt benyttet kildemateriale er fortløpende referert i temanotatene. Hensyn til enkelte kilders ønske om anonymitet er ivaretatt.

Notatene gir ikke et uttømmende bilde av temaene som undersøkes, men belyser problemstillinger som er relevante for UDIs og UNEs behandling av utlendingssaker.

Landinfo er en faglig uavhengig enhet, og informasjonen som presenteres, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos temanotater gir heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som omtales.

About Landinfo's reports

The Norwegian Country of Origin Information Centre, Landinfo, is an independent body within the Norwegian Immigration Authorities. Landinfo provides country of origin information (COI) to the Norwegian Directorate of Immigration (Utlendingsdirektoratet – UDI), the Immigration Appeals Board (Utlendingsnemnda – UNE) and the Norwegian Ministry of Justice and Public Security.

Reports produced by Landinfo are based on information from carefully selected sources. The information is collected and analysed in accordance with common methodology for processing COI and Landinfo's internal guidelines on source and information analysis.

To ensure balanced reports, efforts are made to obtain information from a wide range of sources. Many of our reports draw on findings and interviews conducted on fact-finding missions. All sources used are referenced. Sources hesitant to provide information to be cited in a public report have retained anonymity.

The reports do not provide exhaustive overviews of topics or themes, but cover aspects relevant for the processing of asylum and residency cases.

Country of Origin Information presented in Landinfo's reports does not contain policy recommendations nor does it reflect official Norwegian views.

Summary

The concept of «Westernization» has gained increased relevance following Taliban's takeover, although it was already a matter of concern within immigration administration prior to 2021.

This report examines the concept, how it may be understood, and situates it within a broader social and cultural context. Research indicates that Afghans are adaptable; they adjust to the culture of the host country while simultaneously maintaining key aspects of their own cultural identity. Contact with their extended family is generally preserved despite migration.

One of the questions to be addressed concerns the situation of westernised men upon return to Afghanistan, and how they are received by the de facto authorities, family, and local communities.

Sammendrag

Begrepet «vestliggjort» har fått økt aktualitet etter Talibans maktovertakelse, selv om det var en problemstilling i utlendingsforvaltningen også før 2021.

Notatet drøfter begrepet, hvordan det kan forstås, og setter det inn i en sosial og kulturell kontekst. Forskning viser at afghanere er tilpasningsdyktige, de tilpasser seg vertslandets kultur, men opprettholder samtidig sentrale deler av egen kultur. Kontakt med storfamilien opprettholdes på tross av migrasjon.

Spørsmål som søkes besvart, er situasjonen for vestliggjorte menn ved retur til Afghanistan, og hvordan de blir møtt av de facto myndigheter, familie og lokal-samfunn.

Innhold

1 Innledning 6
1.1 Hvordan forstå begrepet «vestliggjort»? 6
1.2 Kildegrunnlaget 7
1.3 Vestliggjøring var en problemstilling også før maktovertakelsen 7

2 Ulike rammebetingelser påvirker vestliggjøring 9
2.1 Migrasjon og intern forflytning har lange tradisjoner i Afghanistan 9
2.2 Stor avstand mellom vestlig og afghansk kultur 9
2.3 Tette familiebånd opprettholdes ved migrasjon 10
2.4 Afghanere er tilpasningsdyktige, men beholder sin afghanske identitet 11

3 Returer fra vestlige land etter maktovertakelsen 12
3.1 Dilemma for vestlige myndigheter 13
3.1.1 Økt press for å få plass ordninger for retur 13
3.2 Faktiske returer fra vestlige land 14

4 Utsettes returnerte afghanere for reaksjoner fordi de har oppholdt seg i Vesten og blitt vestliggjort? 15
4.1 Talibans holdning til utreise og retur 15
4.2 Reaksjoner rettet mot returnerte fra vestlige land? 16
4.2.1 Ingen forskjellsbehandling – verken positiv eller negativ 16
4.2.2 Variert gatebilde 17
4.3 Reaksjoner fra familie og lokalsamfunn 18

5 Millioner returnerer fra nærområdene 19
5.1 Fortsatt stor migrasjonsvilje blant afghanere 20
5.1.1 Remigrasjon 20

6 Oppsummerende bemerkninger 21

7 Referanser 23

1 Innledning

Det finnes ingen nøyaktig definisjon eller enhetlig oppfatning av begrepet «vestliggjort». Det er ikke et presist begrep, men uttrykk for en sosial oppfatning. Etter Talibans maktovertakelse i august 2021 har utlendingsmyndighetene i Norge, og i andre europeiske land, hatt økt oppmerksomhet på såkalte vestliggjorte og deres situasjon ved retur til Afghanistan. Fordi begrepet er uklart, er det krevende å bruke i utlendingsrettslige sammenhenger.

I dette temanotatet drøfter Landinfo hva som ligger i begrepet vestliggjort, og forsøker å sette det inn i en sosial og kulturell kontekst. Videre belyser vi situasjonen for afghanere som kan karakteriseres som «vestliggjort» ved retur til hjemlandet. Utsettes den vestliggjorte for stigmatisering, diskriminering eller vold som følge av vestliggjøringen? Afghanere med en profil som kan tilsi et beskyttelsesbehov, som journalister eller sivilsamfunnsaktivister, faller utenfor analysen, selv om de skulle framstå som vestliggjorte. Notatet avgrenses til personer hvor eventuelle reaksjoner utelukkende er knyttet til at de oppfattes som vestliggjorte.

Det er overveiende unge menn som migrerer fra Afghanistan, og det er i all hovedsak menn som returnerer frivillig eller med tvang fra vestlige land. Praksis i en rekke vestlige land er at afghanske kvinner anses som forfulgt på bakgrunn av kjønn, og som hovedregel innvilges kvinner beskyttelse på den bakgrunn (Utlendingsnemnda 2024). Dette notatet omhandler derfor afghanske menn.

1.1 Hvordan forstå begrepet «vestliggjort»?

Som understreket i innledningen, finnes det ingen klar definisjon av begrepet «vestliggjort», og dets betydning endres med ulik kontekst. Vi avgrenser begrepet til afghanere som har oppholdt seg i Europa eller andre deler av den vestlige verden, og som har blitt påvirket av vestlig kultur, verdier, væremåte og levesett. Med andre ord; personer som har tatt til seg det som oppfattes som vestlig kultur, verdier eller livsstil.

Påvirkningen kan komme til uttrykk i fysiske kjennetegn som klesdrakt, frisyre og skjegg, men også i tilegnelse av vestlige verdier som likestilling, individualisme, ytringsfrihet, rettssikkerhet og politisk pluralisme. Den kan videre omfatte holdninger til spørsmål som familieroller, kvinners yrkesdeltakelse og bevegelsesfrihet.

Begrepet sier ingenting substansielt om hvor lenge personen har oppholdt seg i Vesten, når vestliggjøringen eventuelt inntreffer eller hva prosessen faktisk består i og hvor internalisert den er. Begrepet brukes i dette notatet ikke om grenseoverskridende atferd i strid med afghansk kultur, og som ikke aksepteres uavhengig av hvem som sitter med sentralmakten. Eksempler på slik adferd kan være å offentlig ta avstand fra islam, konvertering til en annen religion eller å stå åpent fram med homofil legning.

Et viktig utgangspunkt i drøftingen av vestliggjortes situasjon ved retur, er at gruppen er svært sammensatt: hvilke verdier de var forankret i før migrasjonen, alder, etnisitet, hvor lenge de har oppholdt seg i Vesten og bakgrunnen for å forlate hjemlandet.

1.2 Kildegrunnlaget

Det empiriske grunnlaget er begrenset i og med at det har vært relativt få returer fra Vesten etter Talibans maktovertakelse. Det er ingen systematisk oversikt over antallet returer fra vestlige land og profilen på de som har returnert. Kunnskapen er i all hovedsak anekdotisk. I tillegg er det lite forskning eller analyser om temaet. Landinfo lener seg derfor på generell kunnskap om det afghanske samfunnet. Betraktningene og vurderingene bygger på kildenes og Landinfos samlede erfaringer og kunnskap.

Vestliggjøring var et tema under Landinfos informasjonsinnhentingsreise til Afghanistan våren 2025. Landinfo drøftet temaet med afghanere bosatt i Afghanistan, utlendinger som har bodd svært lenge i landet, og kilder som gjennom sitt virke og bakgrunn har god forståelse av det afghanske samfunnet. Enkelte av kildene jobber spesifikt med migrasjon og returnerte.

Landinfo er varsom med å bruke asylsøkere, returnerte, interessegrupper eller aktivister som kilde til landkunnskap. Grunnen er at de kan ha en agenda/interesse som tilsier at informasjonen som formidles ikke alltid er objektiv og balansert (se Landinfo 2015).

Videre kan det være grunn til å utvise varsomhet med å bruke afghansk diaspora som kilde til landkunnskap. Enkelte i diasporaen utvikler narrativer om situasjonen i Afghanistan som skiller seg fra erfaringene til de som bor i landet. En velrennomert, afghansk NGO som fortsatt opererer i Afghanistan med afghansk administrasjon, var tydelig i møte med Landinfo (juni 2025): Det er stor forskjell på stemmene til de som har valgt å forbli i Afghanistan og diasporaen. Diasporaen overdriver og har kun fokus på seg selv, ifølge organisasjonen, «tro kun på fem prosent av det diasporaen sier», var deres råd.

1.3 Vestliggjøring var en problemstilling også før maktovertakelsen

Kategorien «vestliggjorte afghanere som har oppholdt seg i Vesten», har fått økt aktualitet i utlendingsforvaltningen etter Talibans maktovertakelse, men var en anførsel i utlendingssaker også under republikken. Maktovertakelsen er altså ikke hele forklaringen på den økte oppmerksomheten i mange utlendingssaker.

I årene etter Taliban-regimets fall i 2001 og inntil republikken gikk i oppløsning tjue år senere, var det et betydelig vestlig nærvær, og den vestlige påvirkningen i Afghanistan var sterk. Eksponering for vestlig kultur etter den USA-ledede

invasjonen i 2001, påvirket både klesstil og frisyre. En del ble også påvirket til å tro på demokrati som styringsform, og oppdaget verdien av ytringsfrihet og kvinners rettigheter. Svært mange afghanere samarbeidet tett med den internasjonale sivile, humanitære og militære tilstedeværelsen under republikken. Om lag en halv million ble evakuert under og etter maktovertakelsen. En afghaner som jobbet tett med ulike vestlige aktører, og som har valgt å bli i landet, minnet Landinfo på at majoriteten av de som samarbeidet med Vesten om statsbyggingsprosjektet, ble værende i Afghanistan etter maktovertakelsen (digitalt møte, januar 2026).

Asylos[1] utga i august 2017 en rapport om «westernised returnees to Kabul». De skriver i forordet at rapporten er utarbeidet på grunn av økt etterspørsel fra juridiske representanter i Europa som representerer afghanere. Asylos har intervjuet akademikerne Liza Schüster, Anicée Van Engeland og Nassim Majidi. Rapporten konkluderer med at myndighetene hadde en negativ holdning overfor returnerte fordi de kunne utgjøre en sikkerhetstrussel og fordi de var en byrde for staten (2017, s. 20, 21). I rapporten, som altså er fra 2017, blir det hevdet at vestlig livsstil oppfattes negativt, og at det var lett å gjenkjenne personer som hadde vært i Europa ut fra stil, hårklipp og klær (s. 41).

Den pensjonerte sosiologen Liza Schüster er bidragsyter i rapporten, og ført som vitne i flere utlendingssaker ved norske domstoler. Hun hadde lange feltopphold i Afghanistan under republikken, men har selv opplyst at hun ikke har besøkt landet etter Talibans maktovertakelse. Schüster har hatt et særskilt søkelys på returnerte og konsekvenser av deportasjon for afghanere og deres familier, særlig for hazaraminoriteten. I 2014 var hun med på å etablere en interesseorganisasjon for asylsøkere og returnerte, Afghanistan Migrants Advice and Support Organization (AMASO u.å.), som blant annet bistår med uttalelser i asylsaker og i søknader om familiegjenforening, samt tilrettelegger for kontakt med advokater og støttespillere i utlendingssaker.

UNHCR skrev i sine Guidelines (2018, s. 46, 47) at de var kjent med at returnerte fra vestlige land hadde blitt utsatt for alvorlige reaksjoner, og at enkelte ble sett på med mistenksomhet fra familie, lokalsamfunn og lokale makthavere. Landinfo bemerker at UNHCR i rapporten viser til kilder som primært baserer seg på selvrapportering. European Asylum Support Office (EASO) (2020) publiserte året før maktovertakelsen en respons om situasjonen for vestliggjorte.

[1] Asylos er en NGO som jobber med landinformasjon til bruk i asylsaker. Målet opplyses å være økt rettssikkerheten for asylsøkere (s. 4).

2 Ulike rammebetingelser påvirker vestliggjøring

Denne delen av notatet plasserer problemstillingen (situasjonen til vestliggjorte afghanere) inn i en bredere kontekst, ved å belyse relevante rammebetingelser både i Afghanistan og i vertslandet.

2.1 Migrasjon og intern forflytning har lange tradisjoner i Afghanistan

Migrasjon og forflytning både innenfor og utenfor landets grenser er et særtrekk ved den afghanske kulturen. Migrasjon har lange tradisjoner i Afghanistan og regnes som en del av det sosiale og kulturelle landskapet, også lenge før sikkerhetssituasjonen ble vanskelig. Over generasjoner har unge menn reist ut av landet for å bidra til å forsørge storfamilien, enten ved sesongarbeid eller mer langvarig arbeidsmigrasjon. Afghanske storfamilier har de siste årene sendt mindreårige sønner til Europa (Landinfo 2017, s. 14, 15).

Afghanistan har siden 1979 hatt voldelige konflikter langs ulike skillelinjer. De siste tiårene har mange millioner afghanere tatt opphold i naboland, men også i andre deler av verden, herunder Europa. Årsakene til migrasjon er sammensatte og handler om økonomi og sikkerhet, både krig og fattigdom. I afghanske storfamilier har migrasjon over tid fungert som både langsiktig og kortsiktig strategi, rettet mot så vel nærområdene som vestlige land og andre deler av verden.

Ifølge UN-Habitat er det en tydelig urbaniseringsprosess i Afghanistan. I Kabul, men også i de andre store byene, har det de siste årene vært en eksplosiv befolkningsvekst. Mange fordrives fra landsbygda på grunn av klimaendringer som tørke og flom, noe som gjør det vanskelig å livnære seg av jordbruk. Flere millioner har returnert fra nærområdene de siste årene, særlig fra Iran og Pakistan (se kapittel 5). En betydelig andel har bosatt seg i byene. Om lag ni millioner bor i såkalte *informal settlements*, teltleire eller provisoriske hus med svært lav standard (United Nations Afghanistan 2025).

2.2 Stor avstand mellom vestlig og afghansk kultur

Afghanistan ligger i skjæringspunktet mellom Sentral-Asia, Sør-Asia og Midtøsten. Landet er en kulturell mosaikk og er svært sammensatt både etnisk, språklig, politisk og kulturelt. Felles for alle afghanere er imidlertid den muslimske identiteten og at ære er viktig – en familie uten ære er en familie uten status. Kollektivet og storfamilien er sentrale sosiale institusjoner som står over individets ønsker og behov. Den primære lojaliteten ligger hos storfamilie, stamme og klan, ikke hos staten. Afghanistan er utpreget patriarkalsk, og kjønnssegregeringen er sterk i de fleste samfunnslag.

Dette står i sterk kontrast til vestlig kultur som vektlegger individets frihet, selvstendighet og personlige rettigheter framfor lojalitet til storfamilie og kollektivet. Sosial orden reguleres primært gjennom formelle lover og rettigheter, heller enn gjennom uformelle æresnormer og skam overfor slekt og lokalsamfunn.

Omfanget av kjønnssegregering og graden av afghanske kvinners bevegelsesfrihet avhenger av etnisitet, geografi og sosialt sjikt. Den desidert viktigste faktoren for å forklare en kvinnes handlingsrom, er hvilken familie hun tilhører. «Family attitudes, not government guarantees, decided the future of girls», skrev Afghanistan-kjenneren Nancy Dupree i 1984 (Johnson & Leslie 2004, s. 33).

Pashtunerne er verdens største stammesamfunn og styres av æreskodeksen pashtunwali. Bevegelsesfriheten og livssituasjonen til kvinner på den pashtunske landsbygda påvirkes i svært liten grad av lokale og sentrale makthavere. Journalisten Anand Gopal (2014, s. 76) kjenner Afghanistan godt, og har uttalt at første gangen en pashtunsk kvinne går inn i sin ektemanns hus, er hun kledd i hvitt bryllupsantrekk. Første gangen hun forlater huset, er hun også kledd i hvitt, som er fargen på det muslimske liksvøpet.

Hazaraene, som er shiamuslimer, beskrives i en afghansk kontekst som den mest liberale folkegruppen, selv om det er betydelige forskjeller også innad i gruppen. Utdanning er en nøkkelfaktor. Den viktigste skillelinjen, uavhengig av hvem som har makten i Kabul, er antagelig mellom utdannede, urbane middelklassemiljøer i byene og befolkningen på store deler av landsbygda.

En afghaner som returnerer til hjemlandet og framstår vestliggjort, vil dermed oppfattes forskjellig i ulike deler av landet, avhengig av den lokale kulturen og om han kommer fra en konservativ eller mer liberal familie.

2.3 Tette familiebånd opprettholdes ved migrasjon

I det afghanske samfunnet spiller nettverk en helt avgjørende rolle. Familiebåndene er særlig sterke. Storfamilien utgjør det primære sikkerhetsnettet, er den viktigste identitetsmarkøren og en økonomisk enhet. For storfamiliene er samhold og fellesskap viktige verdier, som består ved migrasjon og langvarig adskillelse. Den gjensidige forpliktelsen om å hjelpe og støtte hverandre innad i storfamilien er sterk, også for de som bor i utlandet (se Landinfo 2017).

Med mindre det er en alvorlig konflikt innad i familien, er det altså ingenting som tyder på at kontakten med storfamilien brytes ved migrasjon. Heller tvert imot, migranten er sendt ut som et ledd i familiens strategi. Han er storfamiliens representant i Vesten, sender penger hjem og kan legge til rette for at andre familiemedlemmer kan migrere (Strand 2025).

Mobiltelefon og utstrakt bruk av sosiale medier har gjort det enklere å opprettholde kontakt på tvers av landegrenser, og bidrar til at også afghanere i Vesten har nær tilknytning til afghansk kultur og samfunn. Migranten representerer fortsatt storfamilien, som i seg selv kan være disiplinerende og motvirke at migranten fjerner seg fra egen kultur. Mange afghanere bosatt i Norge og Europa, reiser til hjemlandet eller til nærområdene for kortere eller lengre opphold (afghaner bosatt i Kabul, digitalt møte, januar 2026).

Ekteskapstradisjonen i Afghanistan er arrangert og endogam, afghanere gifter seg innad i egen slektskapsgruppe, stamme og etnisitet. Mye taler for at afghaneres ekteskapsmønster i begrenset grad endres ved migrasjon. Ekteskap besluttes kollektivt i storfamilien, uavhengig av om familiemedlemmer er bosatt i utlandet. Ekteskapsmønsteret blant afghanere i utlandet, også i Norge, viser at de i stor grad gifter seg med personer av samme nasjonalitet, og en betydelig andel henter ektefelle i hjemlandet (Landinfo 2017, s. 16). Afghanere som gruppe følger altså afghansk ekteskapstradisjon til tross for at de har migrert.

Forpliktelsen om å bidra økonomisk til å forsørge slektninger i hjemlandet, er sterk. Ofte er nettopp dette – behovet og muligheten til å forsørge storfamilien – den primære drivkraften bak migrasjon. I 2024 bidro den afghanske diasporaen i Norge med 353 millioner kroner til familien i hjemlandet (Røst & Bolle 2025). I 2025 hadde pengeoverføringene økt med ytterligere 50 millioner. Afghanistan har gått forbi Somalia, og er nå største mottakerland. Ifølge forsker Arne Strand ved Chr. Michelsens Institutt (CMI) sender alle afghanere han kjenner penger hjem til slekt og familie, og afghanere kjenner på et enormt press til å gjøre det. Strand påpeker at det ikke nødvendigvis er de fattigste som mottar penger fra utlandet: De som i utgangspunktet er dårligst stilt, har ikke mulighet til å sende slektninger ut av landet, og får dermed minst tilbake, sier Arne Strand (Sveen 2026).

2.4 Afghanere er tilpasningsdyktige, men beholder sin afghanske identitet

Statistisk Sentralbyrå (SSB) har undersøkt integrering av innvandrere i Norge. Det finnes ingen omforent definisjon av integrering, eller forståelse av hva som kjennetegner vellykket integrering. En rekke faktorer bestemmer i hvilken grad migranter påvirkes av kulturen i majoritetssamfunnet de lever i. SSB presenterer ulike perspektiver og dimensjoner av integrering (Barstad & Molstad 2020):

- Strukturell integrering: sysselsetting, utdanning, bolig og økonomi
- Politisk integrering: institusjonell tillit til sentrale samfunnsinstitusjoner
- Sosial integrering: nettverk og fellesskap utover egen landbakgrunn
- Psykologisk-kulturell integrering: tilhørighet til vertslandet og oppslutning om sentrale verdier som demokrati

En studie fra Danish Refugee Council (DRC) (2019) framhever at den afghanske diasporaen i Europa (Danmark, Tyskland, Sverige og Storbritannia), er sammensatt og heterogen.[2] Balansen mellom integrering i vertslandet og engasjement for Afghanistan varierer. Studien viser at uavhengig av graden av integrering, opprettholdes en tydelig afghansk identitet.

Afghanere regnes som tilpasningsdyktige, men samtidig er forankringen i egen etnisk gruppe og kultur sterk. I en studie av afghaneres integrering i det australske samfunnet, konkluderer forskerne med at:

> One of the important findings of this study was the positive correlation between Afghans' social connections within their community and their integration into Australian society (Rezaei, Banham & Adibi 2023).

Også andre empiriske studier viser at afghanere, på generelt grunnlag, tilpasser seg majoritetskulturen, men uten å gi avkall på egen kultur. En kvalitativ studie viser at afghanske migranter i Tyskland aktivt bevarer egen kultur og identitet. Samtidig er de opptatt av å få innpass i det tyske samfunnet, men opplever hindringer som språk og diskriminering (Safi, Agustin & Rizal 2023).

Dette er i tråd med oppfatningen til representanten for en afghansk organisasjon med fokus på migrasjon og returnerte som Landinfo møtte i Kabul i juni 2025. Representanten forklarte at generelt er afghanere tilpasningsdyktige.[3] De er et migrerende folk som flytter mellom ulike kulturer og tilpasser seg raskt.

3 Returer fra vestlige land etter maktovertakelsen

De siste årene har migrasjon kommet høyt opp på den politiske dagsorden i mange vestlige land, og temaet bidrar til et polarisert politisk klima både i Europa og USA. Ankomsten av et svært høyt antall asylsøkere og migranter i 2015–2016, regnes som et politisk vannskille. Høyrepopulistiske partier har vokst fram i Europa, og mange av dem framstiller innvandring som en eksistensiell trussel mot nasjonal identitet, velferd og sikkerhet (Kaya 2025).

[2] Utvalget for studien er ikke representativ. Respondentene er i hovedsak hentet fra diasporaorganisasjoner. Et utvalg på 103 personer i Danmark, Tyskland, Sverige og Storbritannia ble intervjuet (Danish Refugee Council 2019, s. 13, 14).

3 Det kan være krevende både for individer og familier å stå mellom to svært ulike kulturer. Dette kan føre til alvorlige konflikter og spenninger innad i familier, mellom kvinner og menn – og mellom generasjoner. Det er særlig tilfellet dersom kvinnen i familien utfordrer sin tradisjonelle rolle (Bjøranger 2024).

3.1 Dilemma for vestlige myndigheter

Taliban har konsolidert makten i Afghanistan, de har full kontroll i hele landet, og det finnes for øyeblikket ingen realistiske alternativer til deres styresett. Foreløpig har kun Russland anerkjent Taliban som Afghanistans legitime myndighet (Hakimi 2025).

Landinfo kjenner ikke til vestlige land som har returavtale med Afghanistan etter maktovertakelsen. Returavtalene vestlige land hadde med republikken, er ikke videreført under nåværende de facto myndighet. Europeiske myndigheter jobber på flere fronter for å få på plass ordninger for retur av afghanere som oppholder seg i vestlige land uten lovlig opphold. Det dreier seg blant annet om afghanere som har fått avslag på søknad om beskyttelse, personer som har fått tilbakekalt oppholdstillatelsen og/eller personer med utvisningsvedtak som følge av brudd på straffelov eller utlendingslov.

Samhandling med Talibans regime er et dilemma for vestlige myndigheter. Hvordan forholde seg til og forhandle med et regime de ikke anerkjenner som landets legitime myndigheter? På den ene siden er et økende krav om å deportere migranter uten lovlig oppholdstillatelse. På den andre siden er et land med et styresett som ikke er anerkjent av noe vestlig land (Hakimi 2025).

3.1.1 Økt press for å få plass ordninger for retur

Flere europeiske statsledere har erkjent at de må forholde seg til Taliban som Afghanistans de facto myndighet. I pressemelding av desember 2024 uttalte utenriksminister Espen Barth Eide at det er behov for dialog og kontakt med de facto myndighetene. Han åpnet derfor for å motta tjenestemenn av lavere rang for å håndtere konsulære saker (Utenriksdepartementet 2024). Etter at virksomheten ved den afghanske ambassaden i Oslo hadde vært stengt i om lag et halvt år, gjenåpnet ambassaden i mars 2025, denne gangen med utsendte fra de facto myndighetene (Afghanistan International 2025b). Også andre afghanske utenriksstasjoner i Europa (Tyskland, Spania, Nederland, Bulgaria og Tsjekkia) har et formalisert samarbeid med Taliban gjennom utenriksstasjoner (Ministry of Foreign Affairs - Afghanistan 2024). Bakgrunnen er blant annet at landene ønsker å legge til rette for retur av afghanere med avslag på søknad om oppholdstillatelse, på tross av at UNHCR fraråder returer til Afghanistan (Sexton 2025).

Det jobbes målrettet med å få på plass ordninger for retur av afghanere som oppholder seg ulovlig i Europa. Til sammen 20 land, herunder Norge, skal ha oppfordret EU-kommisjonen til å ta konkrete skritt for å muliggjøre tvangsretur av afghanere som oppholder seg ulovlig i Europa. Det pekes på at det kan undergrave tilliten til asylinstituttet og utgjøre en sikkerhetsrisiko at det ikke er mulig å returnere kriminelle og personer under soning (Euronews 2025). Representanter for EU-land skal i januar 2026 ha vært i Kabul for samtaler med Taliban om

deportasjoner av afghanske borgere (Afghanistan International 2026). Det er uklart hva som ble utfallet av møtene.

Belgiske myndigheter jobber med å kunne effektuere negative vedtak. Mer enn halvparten av søknadene blir avslått, og mange av disse blir værende i mottak (Belga News Agency 2025). Også tyske myndigheter uttrykker ønske om direkte samtaler med de facto myndighetene om muligheten for tvangsretur selv om Taliban-regimet ikke er offisielt anerkjent (Sexton 2025; Orde 2025). I Storbritannia fikk i 2025 kun 34 prosent av afghanske asylsøkere oppholdstillatelse. I og med at det foreløpig ikke er ordninger for retur, blir afghanere med avslag stående i et limbo uten rettigheter og arbeidstillatelse (Reid & Gilks 2026).

Om lag 200 000 afghanere kom til USA etter Talibans maktovertakelse. Mange går usikre tider i møte etter en rekke ordre fra president Trump som påvirker beskyttelsesstatusen deres (Bjelica 2025). I april 2025 stanset amerikanske myndigheter fornyelsen av Temporary Protected Status for om lag 12 000 afghanere. En amerikansk ankedomstol stoppet imidlertid beslutningen (Al Jazeera 2025). Situasjonen for mange afghanere i USA er uavklart. Landinfo vet ikke om enkelte afghanere har blitt uttransportert fra USA til Afghanistan under nåværende amerikanske administrasjon.

3.2 Faktiske returer fra vestlige land

Landinfo er ikke kjent med en uttømmende, systematisk oversikt over antallet afghanere som har returnert frivillig eller med tvang fra vestlige land etter 15. august 2021. På tross av økt politisk press, synes antallet deportasjoner fortsatt å være lavt.

Informasjonen som foreligger, er av anekdotisk karakter. De mest omtalte returene er to uttransporter med charterfly gjennomført av Tyskland, den første i august 2024 med 28 straffedømte, den neste i juli 2025 med 81 afghanske menn. Begge operasjonene ble gjennomført i samarbeid med Qatar (Connor 2025). Det foreligger ikke etterrettelig informasjon om hva som har skjedd med de returnerte etter at de landet på afghansk jord. De skal ha blitt holdt tilbake i en bygning nær Kabul lufthavn for avhør, og deretter ha blitt løslatt. Familiene måtte skrive under på en erklæring om at de returnerte ikke ville begå flere forbrytelser (SEM 2025, s. 17, 18).

Under et uformelt EU-ministermøte på Kypros i januar 2026, ble Østerrike trukket fram som et land som har gjennomført direkte deportasjoner til Afghanistan (The European Newsroom 2026). Det østerrikske innenriksdepartementet opplyste 3. februar 2026 at en afghaner som hadde sonet en straff på sju år, var sendt ut av landet. Fra høsten 2025 til utgangen av mars 2026 uttransporterte Østerrike seks afghanere. Ifølge innenriksminister Karner skal de fortsette uttransporten av kriminelle og personer uten lovlig opphold til både Syria og Afghanistan

(Bundesministerium Inneres 2026; Kabul Tribune 2026). Den sveitsiske landkunnskapsenheten, Staatssekretariat für Migration SEM, viser til at Sveits, Sverige og Frankrike har uttransportert enkelte afghanere, de fleste på grunn av straffbare handlinger (SEM 2025, s. 13–15).

Ellers reiser mange afghanere bosatt i vestlige land, til Afghanistan på ferie og korttidsopphold. En afghansk kilde bosatt i Kabul, som Landinfo møtte i Islamabad i februar 2022, hevdet at det er umulig å hindre afghanere i å reise til hjemlandet. Han viste til de sterke familiebåndene i afghanske familier. Kilden fortalte at han iblant flyr inn til Afghanistan fra Emiratene, og blant passasjerene er alltid afghanske familier som skal hjem på ferie. Dette endret seg ikke med Talibans maktovertakelse. Landinfo hadde et digitalt møte med den samme kilden i januar 2026, og han beskrev at flyene fortsatt er fulle av afghanere; menn med og uten skjegg, med vestlige klær og gutter med tatoveringer. Ifølge kilden har fraværet av væpnet konflikt etter maktovertakelsen medført at flere afghanere bosatt i Vesten, kommer på besøk til hjemlandet nå sammenlignet med tidligere.

4 Utsettes returnerte afghanere for reaksjoner fordi de har oppholdt seg i Vesten og blitt vestliggjort?

I dette kapittelet forsøker vi å belyse situasjonen for afghanske borgere som returnerer til hjemlandet etter opphold i vestlige land, og som oppfattes som vestliggjort. Som nevnt, foreligger det begrenset empirisk materiale om temaet. Under Landinfos informasjonsinnhentingsreise til Afghanistan våren 2025 ble imidlertid tematikken drøftet med flere kilder.

4.1 Talibans holdning til utreise og retur

Et relevant spørsmål i denne konteksten er hvilken holdning de facto myndighetene har til migrasjon fra og returer til Afghanistan. Det er ikke rapportert at Taliban nekter å motta egne borgere som returneres fra nærområdet eller Vesten. Det gjelder også de uten gyldige reisedokumenter eller ID-dokumenter, og de som er domfelt for kriminelle handlinger i vertslandet.

Taliban oppfordrer afghanere til ikke å forlate hjemlandet, og afghanere i utlandet oppfordres til å komme hjem og delta i oppbyggingen av landet. I stedet for å leve i usikkerhet og bli møtt med diskriminering i utlandet, bør afghanere prioritere eget land og folk, er budskapet fra de facto myndighetene. Situasjonen i Iran, Pakistan og USA brukes som eksempler. Hjemvendte fagfolk og arbeidere kan spille en nøkkelrolle i gjenoppbyggingen av landet (Mashal 2026; Hashemi 2026). Rett etter maktovertakelsen, under evakueringen, ba Taliban om at vestlige land stoppet evakueringen av kompetente afghanere. «Vi trenger deres talent», sa talsmann Mujahid (Matre & Lode 2021).

Taliban råder altså afghanere til ikke å reise ut av landet. Samtidig er det ingen hindringer mot at de som ønsker det, kan forlate Afghanistan. Det er heller ingen begrensninger på hvem som kan søke om pass (afghaner bosatt i Kabul, januar 2026). I en studie gjennomført av Mixed Migration Centre (mars 2025, s. 6) oppga 88 prosent av respondentene at økonomi var den primære årsaken til at de ønsket å forlate landet.

4.2 Reaksjoner rettet mot returnerte fra vestlige land?

En afghansk kilde uttalte i et digitalt møte med Landinfo (januar 2026) at Taliban ikke har søkelys på returnerte fra Vesten. De har heller ikke kapasitet eller tilstrekkelig mannskap til å følge med på returnerte. Ifølge SEM (som gjengitt i Home Office 2026, s. 85) har Taliban lite bakgrunnsinformasjon om personer som returnerer, det handler om mangel på kapasitet til å overvåke alle returnerte. Kildene SEM intervjuet, var enige om at Taliban generelt behandler returnerte godt, og at det ikke er rapportert om reaksjoner mot dem utelukkende fordi de er returnert. En kilde EUAA (2024, s. 45) har intervjuet, påpeker at Taliban har lite kunnskap om returnerte, og de facto myndighetene synes å ha en relativt likegyldig holdning til dem.

På spørsmål om returnerte opplever problemer med de facto myndighetene, viste en representant for en afghansk organisasjon (juni 2025) til at afghanere er tilpasningsdyktige; «The adaptation rate of Afghans is high. If they go to the foreign culture, they adapt very fast». Han forklarte videre at en del afghanere som har bodd lenge utenfor landet, har kommet tilbake, blant annet for å investere: «We do have families who have lived 20 years in Birmingham with their kids, but right now they are living in Afghanistan».

4.2.1 Ingen forskjellsbehandling – verken positiv eller negativ

Representanten for en afghansk organisasjon (juni 2025) understreket at det ikke er forskjell på returnerte og befolkningen ellers. Slik Landinfo forstår kildene, er ikke det å ha bodd i et vestlig land tilstrekkelig til at de facto myndighetene fatter interesse for personen. Kilden beskrev situasjonen for returnerte slik: «You are an Afghan now, just join the club – the local club. There is no special treatment, whether positive or negative».

Det må med andre ord være noe utover at personen er returnert fra Vesten som skal til for at han kommer i Talibans søkelys. Det kan eksempelvis dreie seg om profilen til den returnerte som gjør at de facto myndighetene fatter interesse for vedkommende, eksempelvis en journalist eller aktiv kritiker av Taliban. Eller at den returnerte viser grenseoverskridende adferd som krenker grunnleggende afghanske verdier. Brudd på åpenbare moralske normer og grenseoverskridende adferd, som konsum av alkohol eller å framstå som åpent homofil, kan medføre

reaksjoner. Slik adferd aksepteres ikke, uavhengig av hvem som sitter ved makten, ifølge Landinfos kilde bosatt i Kabul (digitalt møte, januar 2026).

Det samme er tilfellet dersom den returnerte oppfører seg på en måte som skaper mistanke om at han er spion eller har tilknytning til ISKP. Afghanere fra Panjshir blir sett på med ekstra mistenksomhet fordi de kan være tilknyttet den væpnede opposisjonen med røtter i republikken. National Resistance Front (NRF) er en slik gruppering (afghansk organisasjon, juni 2025).

Det er bred enighet om at utviklingen av det islamske emiratet i årene etter maktovertakelsen, har gått i konservativ retning. I august 2024 ble Lov om forebygging av last og promotering av dyd implementert etter å ha blitt godkjent av emir Haibatullah. Moralloven gir detaljerte anvisninger om hvordan både menn og kvinner skal være kledd, jf. lovens artikkel 13 og 14. Den angir påbudt skjegglengde, og forbyr «styling one's hair in an un-Islamic manner» (Butt 2024). Afghanere som kommer fra utlandet, må forholde seg til reguleringene på samme måte som afghanere i Afghanistan.

4.2.2 Variert gatebilde

Det er store geografiske forskjeller i hvordan moralkodeksen for bekledning praktiseres, mellom ulike regioner og mellom by og land. Situasjonen i de store byene som Kabul, Mazar-e Sharif og Herat kan ikke sammenlignes med situasjonen på den pashtunske landsbygda. Kandahar er en konservativ by, og skiller seg fra de øvrige storbyene. Her er det lavere toleranse for hva som aksepteres (afghaner bosatt i Kabul, januar 2026).

Landinfo drøftet gatebildet med representanten for en afghansk organisasjon med fokus på migrasjon og returnerte afghanere, som selv har bodd i Vesten. Ifølge kilden (juni 2025) er det et stort mangfold i klesstil, frisyrer og fysiske uttrykk i Kabul. Det er ungdommer i gatebildet som til forveksling ser ut som europeere; de går i jeans og t-skjorte, moderne frisyrer, solbriller og hodetelefoner. Samtidig forklarte kilden at moralpolitiet PVPV[4] er til stede, og kan stoppe personer kledd i strid med Talibans normer og gi dem en advarsel. Kvinner er imidlertid mest utsatt for inngripen fra PVPV. Kilden forklarte at selv veksler han mellom å kle seg tradisjonelt og med vestlige klær, og han hadde ikke opplevd problemer med de facto myndighetene eller lokalsamfunn.

Landinfo observerte et sammensatt gatebilde i Kabul. Majoriteten av mennene, anslagsvis tre av fire, var tradisjonelt kledd med shalwar kameez. Skjegg- og hårlengde varierte, de færreste var glattbarbert, men knyttneve-langt skjegg var heller ikke vanlig. Menn uten shalwar kameez var vestlig kledd med jeans og t-skjorte. Taliban var lett synlig med turban, hvit shalwar kameez og svart vest. PVPV er

[4] Ministry for the Propagation of Virtue and the Prevention of Vice.

lett gjenkjennbare, de er ikledd lyse kjortler. Ifølge en internasjonal organisasjon (samtale juni 2025) har PVPV fri i helger og på ettermiddagene.

Da Taliban hadde makten på 1990-tallet, var det påbudt for kvinner å bruke burka i det offentlige rom. I dagens Kabul bruker en del kvinner burka, men ikke alle. Kvinnene Landinfo observerte, brukte hodeplagg og var konservativt kledd med mørke farger og uten å vise hud. Enkelte kvinner gjorde innkjøp alene, mens andre kvinner, også unge, gikk flere sammen.

4.3 Reaksjoner fra familie og lokalsamfunn

Det er viktig for afghanske storfamilier å ha familiemedlemmer i utlandet, helst i et vestlig land. Det anses som en langsiktig økonomisk og sikkerhetsmessig investering å sende et mannlig familiemedlem ut av landet. Familiemedlemmer i utlandet sender store summer tilbake til familienettverkene i Afghanistan (Samuel Hall 2026; Sveen 2026).

I henhold til afghansk kultur og sharia er det mannens ansvar å forsørge storfamilien. Det er bakgrunnen for at det i all hovedsak er menn som migrerer, og det er unge menn som står bak pengeoverføringene til storfamilien. Overføringene utgjør et viktig bidrag for husholdningene, og sendes gjennom både offisielle og uoffisielle kanaler (Samuel Hall 2026).

Deportasjon kan medføre økonomiske problemer for familien som har investert i reisen, og som er avhengig av pengeoverføringene. Nederlaget vil derfor få konsekvenser for hele familien, også stigmaet som følger med et mislykket migrasjonsprosjekt, kan ramme hele familiegruppen. Stigmaet kan forsterkes av det faktum at etter maktovertakelsen får færre avslag på oppholdstillatelse, og mange av de som deporteres til Afghanistan, er kriminelle (internasjonal institusjon, mai 2025). For ikke å forverre familiens situasjon, er det grunn til å tro at den returnerte tilpasser seg lokale normer. Ifølge kilder SEM har intervjuet (som gjengitt i Home Office 2026, s. 85), er forholdene på landsbygda gjennomsiktige, og landsbyens eldre har oversikt over hvem som returnerer.

Dersom det er tatt opp lån for å finansiere reisen, kan det forverre familiens problemer. Noen har investert både hus, hjem og næringsvirksomhet i migrasjonsprosjektet. De som relativt nylig har migrert og som har ubetalt gjeld, opplever det største stigmaet og skammen (Mixed Migration Centre 2025, s. 35).

Ifølge den internasjonale organisasjonen som følger opp returnerte (samtale mai 2025), blir ikke den returnerte utstøtt fra familien, men kan oppleve skyld, skam og føle seg som en fiasko, i tillegg til statustap i familien. Statusen kan gjenopprettes hvis han finner arbeid, og på den måte bidrar i å forsørge familien.

Mixed Migration Centre har undersøkt situasjonen til returnerte. Utvalget er hovedsakelig fra Iran, Pakistan og Tyrkia, men også en del andre land som ikke er spesifisert. Ifølge de returnerte opplever de lokalsamfunn som imøtekommende og støttende på tross av begrensede ressurser og eventuelle kulturelle forskjeller mellom lokalbefolkningen og de returnerte. Den store majoriteten (83 prosent av mennene og 73 prosent av kvinnene) følte seg trygge i Afghanistan (Mixed Migration Centre 2025, s. 28, 41).

5 Millioner returnerer fra nærområdene

Returtallene fra vestlige land er foreløpig lave, men fra nærområdene, særlig fra Iran og Pakistan, har tallene de siste årene vært svært høye. Ifølge Ministry of Refugees and Repatriation (MoRR) har 5,5 millioner returnert til Afghanistan etter maktovertakelsen (Hashemi 2026). Generelt er det storfamilier på den pakistanske siden av grensen, mens det i Iran og Tyrkia er stor overvekt av enslige menn.

I 2025 ble 1,8 millioner returnert fra Iran, og én million fra Pakistan, mange uten dokumenter (undocumented). Mange av de returnerte hadde bodd utenfor Afghanistan i årtier. Ifølge UNHCR var de fleste returene tvungne. En andel av familiene i Pakistan har returnert «frivillig» for å komme en mulig arrestasjon med påfølgende tvangsretur i forkjøpet (Afghanistan International 2025; UNHCR 2026, s. 3; IOM 2026). Også fra Tyrkia er det relativt høye returtall. I løpet av 2025 ble om lag 17 400 afghanere deportert fra Tyrkia til Kabul International Airport (IOM 2026). Ifølge en internasjonal organisasjon (samtale juni 2025) er 98 prosent av deporterte fra Tyrkia unge menn mellom 18 og 30 år.

De høye returtallene innebærer store økonomiske og humanitære utfordringer for de facto myndighetene. Signalene fra Taliban er at de ønsker afghanere som har vært i utlendighet velkommen hjem, men at returene må være trygge og verdige. De facto flyktningminister Mawlawi Abdul Kabir har derfor bedt om tålmodighet fra Iran og Pakistan, og at de reduserer tempoet på deportasjonene (Hashemi 2026; Mashal 2026).

FNs spesialrepresentant for Afghanistan mener at de facto myndighetene har koordinert returene relativt bra sett hen til det høye antallet og de begrensede ressursene landet disponerer. Samtidig peker FN på at enkelte profiler, som personer tilknyttet republikkens sikkerhetsapparat eller journalister, risikerer menneskerettighetsbrudd ved retur (UNAMA 2025).

Mixed Migration Centre (2025, s. 30) avdekket at en betydelig andel av de returnerte – 40 prosent av mennene – sliter med å få inntektsgivende arbeid.

5.1 Fortsatt stor migrasjonsvilje blant afghanere

Det er som nevnt mye bevegelse inn og ut av Afghanistan. Slik var det før maktovertakelsen, og slik er det i høyeste grad fortsatt. Fra 2023 har Iran og Pakistan strammet inn migrasjonspolitikken, og lagt sterkt press på den afghanske befolkningen. Selv med de høye returtallene de siste årene, er det fortsatt millioner som oppholder seg i utlendighet.

Ifølge en internasjonal organisasjon (samtale i Kabul, juni 2025) er migrasjonsviljen blant afghanere stor, og flere millioner har forlatt Afghanistan etter maktovertakelsen. Det offentliggjøres ikke offisielle tall over antallet som forlater landet. Ifølge organisasjonen skyldes dette at et stort antall som forlater landet, utfordrer de facto myndighetenes narrativ om at det er fred i Afghanistan.

Det finnes tall over grensepasseringer inn og ut, som viser at det i 2025 var langt flere som ankom Afghanistan enn som reiste ut; 5,6 millioner ankom Afghanistan, mens 2,1 millioner forlot landet. Tallene inkluderer kortvarige, sirkulære bevegelser som handelsreiser og turisme. Personer som krysser grensene illegalt, er ikke inkludert (IOM 2026).

En afghansk organisasjon (samtale juni 2025) arbeider med målrettede informasjonskampanjer om hindringer og utfordringer ved illegal migrasjon. Organisasjonen mener at det er viktig å realitetsorientere afghanere om situasjonen i Europa. Smuglernettverkene selger fortsatt drømmen om Europa, men unnlater å fortelle at den europeiske blomstringstiden er over. «Nå er det økonomiske problemer, krig og liten generøsitet overfor migranter», ifølge organisasjonen.

5.1.1 Remigrasjon

Ifølge en internasjonal organisasjon (samtale juni 2025) er det stor sannsynlighet for at unge menn som deporteres fra nærområdene, reiser ut av Afghanistan igjen. De reiser hjem til familiene sine for å hvile en kort stund, men begynner raskt å planlegge en ny reise. «I will rest for a few days, and then I will go again», er en typisk uttalelse. De fleste er ufaglærte dagarbeidere innen bygg og jordbruk. Disse unge mennene opplever at de har begrensede muligheter i Afghanistan, samtidig som de har et forsørgeransvar for storfamilien. De opplyser at ansvaret for familien er deres viktigste motivasjon for å søke arbeid utenfor Afghanistan.

Utvalget til Mixed Migration Centre (2025, s. 36–38) viser derimot et noe annet bilde, her har kun ti prosent av de returnerte, hovedsakelig menn, planer om å forlate Afghanistan i løpet av det kommende året. Samtidig pekes det i analysen på at kombinasjonen av sosialt stigma og gjeld kan stimulere til remigrasjon. En hjelpearbeider (2025, s. 40) mente at mange av de som er deportert fra Iran og Europa, velger å remigrere av mangel på økonomiske muligheter i hjemlandet.

6 Oppsummerende bemerkninger

Handlingsrommet for returnerte som kan oppfattes som vestliggjort, varierer mellom ulike deler av landet og ulike sosiale grupper. Det er likevel noen absolutte grenser for alle afghanere som bor i Afghanistan. Grenseoverskridende og normbrytende adferd er ikke akseptert. Terskelen for hva som regnes som akseptabelt, kan imidlertid være forskjellig i ulike deler av landet. Mens jeans og t-skjorte er tolerert i deler av landet, kan det oppfattes som uhørt i andre regioner. Den laveste toleransen er antagelig i det pashtunske beltet og spesielt på den pashtunske landsbygda. I den andre enden av skalaen er de store byene, med Kabul i en særstilling. Det som kan være akseptabelt i Kabul, vil kunne oppfattes som upassende andre steder.

I Kabul og en del andre storbyer er gatebildet variert med både vestlig og tradisjonell klesstil. Moralpolitiet PVPV håndhever morallovgivningen og kan gripe inn ved avvik. Utviklingen går i mer konservativ retning med strengere regulering av klesstil og atferd.

Forskning viser at afghanere er tilpasningsdyktige. Afghanere som migrerer, tilpasser seg vertslandets kultur, men opprettholder samtidig sentrale deler av egen kultur. De beholder forankringen til egen familie, lokalsamfunn og kultur. Studier viser aktiv bevaring av afghansk kultur og tradisjoner gjennom familieliv, mat, språk, høytider og religiøse praksiser, ofte organisert rundt moskeer, kulturforeninger og uformelle nettverk.

Landinfo er ikke kjent med informasjon som underbygger at returnerte fra vestlige land, blir møtt med særskilt oppmerksomhet fra Taliban som følge av at de har oppholdt seg i et vestlig land. Kildene Landinfo har konsultert, peker på at myndighetene har begrenset kapasitet til å følge med på returnerte. Reaksjoner kan oppstå ved normbrudd eller mistanke om sikkerhetstrusler.

Det er en familiebeslutning å sende et familiemedlem ut av landet for å bidra til å forsørge storfamilien. Migrasjon er en stor investering, og samtidig en strategi for å søke trygghet og økonomisk sikkerhet for familien (Landinfo 2017, s. 13). Den som migrerer, opprettholder tett og nær kontakt med storfamilien både under selve reisen og etterpå. Migranten kan legge til rette for ytterligere migrasjon for medlemmer av storfamilien, gjennom familiegjenforening, ekteskap eller ved at det sendes penger som finansierer den illegale reisen til Vesten for andre i familien. Afghanere glemmer ikke hvem de er og hvor de kommer fra. De som kommer til vestlige land, bærer et stort ansvar for familien.

Familier som sender et familiemedlem til Europa, vet at den illegale reisen er forbundet med stor risiko. De er kjent med at praksis i Europa innebærer konkrete og individuelle vurderinger i hver enkelt sak, som kan ende med avslag på søknad om beskyttelse eller oppholdstillatelse. Videre er familiene innforstått med at afghanere som sendes til vestlige land, blir eksponert for vestlig kultur og kan

påvirkes av denne. Likevel – og på tross av farer og risiko – fortsetter afghanske familier å legge til rette for migrasjon til Vesten.

7 Referanser

Skriftlige kilder

Afghanistan International (2025, 20. desember). 2.8 Million Afghans Deported From Iran & Pakistan This Year, Says UN. *Afghanistan International*. Tilgjengelig fra https://www.afintl.com/en/202512201061 [lastet ned 25. februar 2025].

Afghanistan International (2026, 24. januar). European Officials Visit Kabul For Talks On deportations To Afghanistan. *Afghanistan International*. Tilgjengelig fra https://www.afintl.com/en/202601241952 [lastet ned 18. mars 2026].

Al Jazeera (2025, 15. juli). US court briefly pauses Trump's move to end protective status for Afghans. *AlJazeera*. Tilgjengelig fra https://www.aljazeera.com/news/2025/7/15/us-court-briefly-pauses-trumps-move-to-end-protective-status-for-afghans [lastet ned 19. mars 2026].

AMASO, Afghanistan Migrants Advice and Support Organization (u.å.). *Afghanistan Migrants Advice and Support Organization (AMASO)*. AMASO. Tilgjengelig fra https://www.oramrefugee.org/seeking-help/afghanistan-migrants-advice-and-support-organization-(amaso) [lastet ned 16. mars 2026].

Asylos, research for asylum (2017, august). Afghanistan: Situation of young male 'Westernised' returnees to Kabul. *asylos*. Tilgjengelig fra https://asylos.org/wp-content/uploads/2025/03/AFG2017-05-Afghanistan_Situation-of-young-male-Westernised-returnees-to-Kabul-December-2017_687d4df7-bf78-4000-8acc-3f2c07c750ef.pdf [lastet ned 17. mars 2026].

Barstad, Anders & Molstad, Christian Sørlien (2020). *Integrering av innvandrere i Norge*. Oslo - Kongsvinger: Statistisk sentralbyrå. Tilgjengelig fra https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/438053?_ts=175daec55f8 [lastet ned 26. mars 2026].

Belga News Agency (2025, 18. oktober). Twenty EU member states urge return of Afghans: 'We cannot return illegal or criminal Afghan nationals, even after conviction'. *Belga News Agency*. Tilgjengelig fra https://www.belganewsagency.eu/twenty-eu-member-states-urge-return-of-afghans-we-cannot-return-illegal-or-criminal-afghan-nationals-even-after-conviction [lastet ned 25. februar 2026].

Bjelica, Jelena (2025, 1. juni). *From welcoming allies to threats of deportation: The changing status of Afghans in America*. Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/from-welcoming-allies-to-threats-of-deportation-the-changing-status-of-afghans-in-america/ [lastet ned 19. mars 2026].

Bjøranger, Terje (2024). Æresmotovert kriminalitet. *Terje Bjøranger*. Tilgjengelig fra https://terjebjoranger.no/aeresrelatert-vold/ [lastet ned 25. mars 2026].

Bundesministerium Inneres (2026, 3. februar). Afghanischer Straftäter musste Österreich verlassen – Rückführungen werden konsequent fortgesetzt. *Bunderministerium Inneres*. Tilgjengelig fra https://www.bmi.gv.at/news.aspx?id=473854326C3947707842633D [lastet ned 25. februar 2026].

Butt, John (2024, 31. august). *The Propagation of Virtue and Prevention of Vice Law, translated into English*. Kabul: Afghanistan Analysts Network. Tilgjengelig fra https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/political-landscape/the-propagation-of-virtue-and-prevention-of-vice-law-translated-into-english/ [lastet ned 3. oktober 2024].

Connor, Richard (2025, 18. juli). Germany resumes deportations to Afghanistan. *Deutsche Welle*. Tilgjengelig fra https://www.dw.com/en/germany-resumes-deportations-to-afghanistan/a-73319592 [lastet ned 18. mars 2026].

Danish Refugee Council (2019, november). *Afghan Diaspora in Europe*. København: Danish Refugee Council. Tilgjengelig fra https://drc.ngo/media/ey5npizf/drc-study-afghan-diaspora-in-europe.pdf [lastet ned 12. mars 2026].

EASO, dvs. European Asylum Support Office (2020, 2. september). *Afghan nationals perveived as "Westernised"*. Valletta: EASO. Tilgjengelig fra https://www.ecoi.net/en/file/local/2036956/2020_09_Q19_EASO_COI_Query_Response_AFG_Westernisation.pdf [lastet ned 20. juni 2022].

Euronews (2025, 18. oktober). Nineteen EU countries and Norway demand measures to return Afghans either voluntarily or forcibly. *Euronews*. Tilgjengelig fra https://www.euronews.com/my-europe/2025/10/18/nineteen-eu-countries-and-norway-demand-measures-to-return-afghans-either-voluntarily-or-f [lastet ned 14. april 2026].

EUAA, dvs. European Union Agency for Asylum (2024, november). *Afghanistan - Country Focus*. Valletta: EUAA. Tilgjengelig fra https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2024-11/2024_11_EUAA_COI_Report_Afghanistan_Country_Focus_0.pdf [lastet ned 11. november 2024].

Gopal, Anand (2014). *No good men among the living.* New York: Metropolitan Books.

Hakimi, Hameed (2025, 28. august). Push to deport failed Afghan asylum seekers from Europe could benefit the Taliban. *Chatham House*. Tilgjengelig fra https://www.chathamhouse.org/2025/08/push-deport-failed-afghan-asylum-seekers-europe-could-benefit-taliban [lastet ned 26. februar 2026].

Hashemi, Imam (2026, 14. februar). IEA Responsible Institutions Must Ensure Dignified Reintegration of Returnees. *The Kabul Times*. Tilgjengelig fra https://thekabultimes.com/iea-responsible-institutions-must-ensure-dignified-reintegration-of-returnees/ [lastet ned 16. mars 2026].

Home Office (2026, februar). *Fear of the Taliban*. London: Home Office. Tilgjengelig fra https://assets.publishing.service.gov.uk/media/69a0669cc497bac082bc7743/AFG_CPIN_Fear_of_the_Taliban.pdf [lastet ned 30. mars 2026].

IOM (2026, mars). *Human mobility on the borders of Afghanistan*. Kabul: IOM. Tilgjengelig fra https://storymaps.arcgis.com/stories/dfaca66c310b4886b21d3507efe684cd [lastet ned 19. mars 2026].

Johnson, Chris & Leslie, Jolyon (2004). *Afghanistan – The mirage of peace*. New York: Zed Books Ltd.

Kabul Tribune (2026, 30. mars). Austria Deports Afghan Migrant to Kabul. *KT*. Tilgjengelig fra https://thekabultribune.com/en/0007300 [lastet ned 8. april 2026].

Kaya, Ayhan (2025, 2. mai). The instrumentalisation of migration in the populist era. *Mixed Migration Centre*. Tilgjengelig fra https://mixedmigration.org/publications/mmr/2024/the-instrumentalisation-of-migration-in-the-populist-era/ [lastet ned 9. mars 2026].

Landinfo (2015, februar). *Retningslinjer for kilde- og informasjonsanalyse*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://www.landinfo.no/asset/3135/1/3135_1.pdf [lastet ned 20. mars 2026].

Landinfo (2017, 19. september). *Nettverk*. Oslo: Landinfo. Tilgjengelig fra https://landinfo.no/wp-content/uploads/2018/03/Afghanistan-Nettverk-19092017.pdf [lastet ned 16. februar 2022].

Mashal (2026, 11. februar). Afghan refugees, regional politics, and the call to return home. *The Kabul Times*. Tilgjengelig fra https://thekabultimes.com/afghan-refugees-regional-politics-and-the-call-to-return-home/ [lastet ned 17. mars 2026].

Matre, Jostein & Lode, Sindre Camilo (2021, 24. august). Taliban: Ikke blitt enige om å utsette uttrekkingen. *VG*. Tilgjengelig fra https://www.vg.no/nyheter/utenriks/i/rE8BV3/taliban-ikke-blitt-enige-om-aa-utsette-uttrekkingen [lastet ned 13. juni 2022].

Ministry of Foreign Affairs - Afghanistan, @MoFA-_Afg (2024, 30. juli). *Notice for all Afghan Nationals residing in European countries*. X. Tilgjengelig fra https://x.com/MoFA_Afg/status/1818180461610582042 [lastet ned 23. oktober 2024].

Mixed Migration Centre (2025, august). *Afghan returns: experience, challenges and prospects for reintegration*. Geneve: Mixed Migration Centre. Tilgjengelig fra https://mixedmigration.org/wp-content/uploads/2025/09/399_Afghan-Returns-Report_0809.pdf [lastet ned 26. februar 2026].

Orde, Sabine am (2025, 15. september). Regierung verteidigt Gespräche mit Taliban. *taz*. Tilgjengelig fra https://taz.de/Abschiebungen-nach-Afghanistan/!6110287/ [lastet ned 8. april 2026].

Reid, Rachel & Gilks, Francesca (2026, 9. april). Afghans in the UK: Uncertain times ahead. *Afghanistan Analysts Network*. Tilgjengelig fra https://www.afghanistan-analysts.org/en/reports/migration/afghans-in-the-uk-uncertain-times-ahead/ [lastet ned 10. april 2026].

Rezaei, Omid; Banham, Vicki & Adibi, Hossein (2023). Afghan immigrants in Western Australia: Divisions within the community and integration within the society. *Sage Journals, Voume24, Issue 6*. Tilgjengelig fra https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/14687968231181421 [lastet ned 12. mars 2026].

Røst, Espen & Bolle, Tor Aksel (2025, 14. april). Så mye penger sendte diaspora-grupper i Norge tilbake til hjemlandet i fjor. *Panorama nyheter*. Tilgjengelig fra https://www.panoramanyheter.no/afrika-diaspora-pengeoverforinger/sa-mye-penger-sendte-diaspora-grupper-i-norge-tilbake-til-hjemlandet-i-fjor/388544 [lastet ned 18. mars 2026].

Safi, A. Q.; Agustin, Herlina & Rizal, E. (2023). Afghan Migrants in Germany: Cross-Cultural Communication and Impact of Immigration on Afghan Culture. *Studies in Media and Commun ication*. Tilgjengelig fra https://www.semanticscholar.org/paper/Afghan-Migrants-in-Germany:-Cross-Cultural-and-of-Safi-Agustin/451f7c81902d3b81e072e79d23b7c0bf29fb71a1 [lastet ned 25. mars 2026].

Samuel Hall (2026, 4. mars). *Compounding Returns: A Study On Remittance Loss and The Cost Of Deportations*. Kabul: Samuel Hall. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/report/afghanistan/compounding-returns-study-remittance-loss-and-cost-deportations [lastet ned 17. mars 2026].

SEM, Staatssekretariat für Migration (2025, 14. februar). *Rückkehr aus dem Ausland*. Bern: Staatssekretariat für Migration SEM. Tilgjengelig fra https://www.ecoi.net/de/dokument/2124853.html [lastet ned 19. mars 2026].

Sexton, Karl (2025, 21. juli). Germany allows Taliban envoys to facilitate deportations. *Deutsche Welle*. Tilgjengelig fra https://www.dw.com/en/germany-allows-taliban-envoys-to-facilitate-deportations/a-73360224 [lastet ned 17. desember 2025].

Strand, Tormod (2025, 14. oktober). Noen barn blir brukt til å sikre at foreldre får opphold i Norge. *NRK*. Tilgjengelig fra https://www.nrk.no/norge/_-noen-barn-blir-brukt-til-a-sikre-at-foreldre-far-opphold-i-norge-1.17564862 [lastet ned 26. mars 2026].

Sveen, Sunniva Kvamsdal (2026, 8. april). Disse ti landene mottar mest penger fra innvandrere i Norge. *Panorama nyheter*. Tilgjengelig fra https://www.panoramanyheter.no/migranter-migrasjon-pengeoverforinger/disse-ti-landene-mottar-mest-penger-fra-innvandrere-i-norge/418941 [lastet ned 10. april 2026].

The European Newsroom (2026, 23. januar). EU interior ministers discuss deportations to Syria and Afghanistan. *The European Newsroom*. Tilgjengelig fra https://europeannewsroom.com/eu-interior-ministers-discuss-deportations-to-syria-and-afghanistan-2/ [lastet ned 18. mars 2026].

UNAMA (2025, 24. juli). Afghanistan: UN Report documents human rights violations of forced returnees. *UNAMA*. Tilgjengelig fra https://unama.unmissions.org/en/afghanistan-un-report-documents-human-rights-violations-forced-returnees [lastet ned 16. mars 2026].

UNHCR (2018, 30. august). *UNHCR Eligibility Guidelines for assessing the International protection needs of asylum-seekers from Afghanistan*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra https://www.refworld.org/pdfid/5b8900109.pdf [lastet ned 20. juni 2022].

UNHCR (2026, 24. februar). *2025 Afghan returns*. Genève: UNHCR. Tilgjengelig fra https://reliefweb.int/report/afghanistan/2025-afghan-returns-one-year-recap [lastet ned 26. februar 2026].

United Nations Afghanistan (2025, 22. juni). Global Vision, Local Action: UN-Habitat Assembly and Priorities for Afghanistan. *United Nations*. Tilgjengelig fra https://afghanistan.un.org/en/297140-global-vision-local-action-un-habitat-assembly-and-priorities-afghanistan [lastet ned 7. april 2026].

Utlendingsnemnda (2024, 1. oktober). *Beskyttelsesspørsmål i Afghanistan-saker*. Oslo: Utlendingsnemnda. Tilgjengelig fra https://www.une.no/kildesamling/andre-praksisbeskrivelser/beskyttelsessporsmal-i-afghanistan-saker/ [lastet ned 7. april 2026].

Muntlige kilder

Internasjonal organisasjon, møte i Kabul juni 2025.

Internasjonal institusjon, møte i Kabul mai 2025.

Afghansk NGO, møte i Kabul mai 2025.

Afghansk organisasjon, møte i Kabul juni 2025.

Afghaner bosatt i Kabul. Møte i Islamabad februar 2022. Digitalt møte januar 2026.